

Канцелярія тимчасового харківського генерал-губернатора, м. Харків

(назва фонду)

Фонд № 1191

Опис № 3

(назва опису)

1879–1888 рр.

(крайні дати документів)

Зміст

Передмова	2
Джерела та література	7
Список скорочень	8
Опис справ	9

ПЕРЕДМОВА

Після проведення реформи 1861 р. і скасування кріпосного права соціально-економічна та політична ситуація в царській Росії ще більше погіршилась. Це було обумовлено тим, що з однієї сторони невдоволеними виявились дворяни і поміщики, у яких відібрали кріпосних селян, а з іншої – селяни, які так і не отримали бажаної землі у володіння. Особливо напруження у суспільстві почало зростати в 70-х роках XIX ст. Наприкінці 1870-х років у державі з'явилися ознаки революційної ситуації, коли на його піку терористи-народовольці почали справжнє полювання на царя Олександра II. Харківська губернія і місто Харків з його промисловими підприємствами і вищими навчальними закладами в кінці 70-х років XIX ст. стала одним з найбільших центрів революційного руху. В 1878 – 1879 рр. у м. Харків відбулись студентські заворушення. 9 лютого 1879 р. народники організували вбивство харківського губернатора Кропоткіна, якого звинувачували в жорстокому ставленні до політичних в'язнів, що перебували в тюрмах Харківської губернії.

5 квітня 1879 р. був опублікований указ імператора про запровадження “тимчасових генерал-губернаторств” у містах Петербурзі, Харкові та Одесі й наданні відповідних прав генерал-губернаторам московському, київському і варшавському. Відповідно до цього указу влада генерал-губернаторів ще більше посилювалась. Вони, зокрема, отримували право, на свій розсуд передавати до військового суду осіб, підозрюваних у скоєнні державних злочинів, арештовувати і висилати без суду і слідства в адміністративному порядку всіх осіб “подальше перебування яких в тих місцевостях вони визнають шкідливим”; призупиняти і забороняти періодичні видання і “взагалі вживати заходи, які за місцевими обставинами вони визнають необхідними для збереження спокою у довіреном ним краю”.

Першим тимчасовим харківським генерал-губернатором був призначений генерал-ад'ютант граф М.Т. Лоріс-Меліков, який 20 квітня

1879 р. прибув до м. Харків і приступив до виконання обов'язків. Разом з ним приїхав керуючий його канцелярією.

Влада тимчасового генерал-губернатора поширювалась не тільки на Харківську губернію, але й на губернії, що входили до складу Харківського військового округу (Полтавська, Чернігівська, Курська, Воронежська і Орловська). Юридично це було оформлено 16 травня 1880 р. Циркуляром від 10 травня 1879 р. тимчасовий харківський генерал-губернатор поставив вимогу перед губернаторами вищезазначених губерній, щоб вони подавали йому на розгляд слідчі справи осіб, обвинувачених у революційній діяльності, повідомляли про всі події, що відбувались на цих територіях, а також здійснювали виселення осіб в адміністративному порядку тільки з його згоди. М.Т. Лоріс-Меліков також видав ряд обов'язкових постанов, спрямованих на боротьбу з революційним рухом.

Після вибуху в Зимовому палаці (м. Санкт-Петербург), організованого народовольцем С. Халтуріним 5 лютого 1880 р., спадкоємець престолу великий князь Олександр Олександрович (майбутній Олександр III) запропонував створити Верховну слідчу комісію з диктаторськими повноваженнями і 12 лютого цього ж року вийшов указ про створення "Верховної розпорядчої комісії для охорони державного порядку та громадського спокою", головним начальником якої було призначено М.Т. Лоріс-Мелікова. У лютому 1880 р. М.Т. Лоріс-Мелікова змінив на посаді харківського тимчасового генерал-губернатора генерал-ад'ютант князь О.М. Дондуков-Корсаков, який обіймав цю посаду з 14 лютого 1880 р. до 25 січня 1881 р. Третім і останнім тимчасовим харківським генерал-губернатором був генерал від інфантерії князь Д. І. Святополк-Мирський (25 січня 1881 р. – 14 травня 1882 р.).

Управління генерал-губернатора складалося з управляючого канцелярією, трьох його помічників (старшого і двох молодших), перекладача, бухгалтера-казначея, чотирьох переписувачів і чотирьох службовців. Кадровий штат канцелярії постійно змінювався. Службовців

надсилали у розпорядження генерал-губернатора з Міністерства внутрішніх справ, Військового міністерства та інших.

Канцелярія складалася з двох видів діловодства: загального і секретного. Загальне діловодство вело справи організаційні, з фінансово-господарської діяльності, а також загально-адміністративні: видання обов'язкових постанов для населення, збір статистичних даних, контроль за наданням губернаторами звітів уряду про стан губерній, накладення адміністративних стягнень на громадян за невиконання постанов генерал-губернатора, ревізія установ у губерніях, що входили до Харківського генерал-губернаторства тощо. Секретне діловодство вело справи з виявлення та переслідування революційних організацій і їх учасників; справи про арешт, висилку, вилучення забороненої літератури, встановлення нагляду поліції за особами, причетними до революційних організацій та політично неблагонадійними.

Після видання “Положення про державну охорону” від 14 серпня 1881 р., згідно з яким у м. Харків був проголошений стан “посиленої охорони”, потреба у такій інституції, як Тимчасовий харківський генерал-губернатор відпала, оскільки його права і повноваження були надані харківському губернатору. Посада тимчасового харківського губернатора було скасовано у 1882 р. Останній документ генерал-губернатора датований 7 травня 1882 р. Після цього Д. І. Святополк-Мирський залишив м. Харків, а керуючий канцелярією займався її ліквідацією до вересня: останній документ відісланий ним 12 вересня 1882 р.

У період ліквідації тимчасового харківського генерал-губернаторства усі справи Канцелярії, що стосувалися Полтавської губернії, було передано до м. Київ.

У процесі функціонування Канцелярії тимчасового харківського генерал-губернаторства відклалось багато документів з різних сфер життя за період 1879 – 1882 рр. Опис 3 ф. 1191 містить загальногосподарські звіти та статистичні дані про стан губерній; відомості про осіб, які перебували під наглядом поліції; розпорядження щодо заходів для боротьби з епідеміями;

судові справи щодо осіб, які брали участь у єврейських погромах та селянських заворушеннях; книги обліку осіб, які перебували під наглядом поліції за скоєння злочинів політичного характеру та інші злочини; скарги, заяви і клопотання осіб, висланих за антигромадську поведінку та політичну неблагонадійність в іншу місцевість або у віддалені губернії; резолюції генерал-губернатора щодо осіб, обвинувачуваних у здійсненні опору представникам поліції, заподіянні образи особі імператора, розповсюдженні шкідливих чуток та інших злочинів і правопорушень, про притягнення їх до адміністративної чи кримінальної відповідальності або припинення справ тощо.

Склад документів цього фонду є своєрідним зрізом з пласту життя суспільства Південно-Західної частини Російської імперії наприкінці XIX ст., різних його верств, наростання невдоволення населення політико-соціальним та економічним становищем, активізації революційного руху в державі. Фонд є важливим джерелом з вивчення і дослідження цього періоду в історії значної території сучасної України (Харківської, Чернігівської, Полтавської, Сумської, Донецької, Луганської, Черкаської і Київської областей), та території етнічних українських земель, що тепер перебувають у складі Південно-Західних областей Російської Федерації (Білгородська, Брянська, Воронежська, Курська і Орловська).

У серпні 1962 р. фонд 1191, Канцелярія тимчасового харківського генерал-губернатора, надійшов у Центральний державний архів УРСР з Державного архіву Харківської області. Науково-довідковий апарат фонду складався з 5 описів (з них 3 – інвентарні, складені працівниками Державного архіву Харківської області та 2 – діловодні, за 1879 – 1882 рр.). Справи в описах було систематизовано за хронологічною ознакою, описи були рукописні і у недостатньо задовільному фізичному стані. Інвентарні номери не відповідали діловодним, оскільки у процесі передавання документів з однієї установи до іншої певну частину справ було втрачено. Частина

заголовків у старих описах не розкривала змісту справ, частина не відповідає змісту. Невідповідність заголовків сучасним вимогам архівного описання стали причиною для науково-технічного удосконалення.

У 2013 р. проведено науково-технічне удосконалення описів фонду 1191. У процесі роботи уточнено і перескладено заголовки справ, визначено крайні дати та кількість аркушів у справі.

Для зручності у заголовках справ і в описах замість назви “Канцелярія тимчасового харківського генерал-губернатора” вживається скорочена назва – “Канцелярія”.

Недіючий опис включений до нового опису на правах справи.

У описі 3 зберігаються справи, документи яких виходять за хронологічні межі діяльності тимчасового харківського генерал-губернаторства (оп. 3, спр. 22 (1880–1888 рр.), 44 (1881–1886 рр.), 54 (1881–1887 рр.), 67 (1881–1886 рр.), 72 (1881–1886 рр.)).

Новостворений опис оформлено таким чином: перша графа – номер справи за порядком; друга графа – діловодний номер справи; третя графа – заголовок справи; четверта графа – крайні дати справи; п’ята графа – кількість аркушів у справі; шоста графа – примітки.

Науково-технічне удосконалення опису здійснив завідувач сектору довідкового апарату відділу ДАОД В. Й. Кугай.

Завідувач сектору довідкового апарату
відділу ДАОД

О.С. Кузьмук

Джерела та література

1. *Центральний державний історичний архів України (далі – ЦДІАК України).* – Тематичний покажчик до описів господарчої частини, господарчого відділення і діловодства фонду 442, Канцелярія Київського, Подільського і Волинського генерал-губернатора. – К. 1976. – С. 1–5.
2. *ЦДІАК України. Опис 1 фонду 1949, Харківська палата кримінального суду.* – С. 1-2
3. *ЦДІАК України. Опис 1 фонду 1957, Чернігівський губернський прокурор.* – С. 1-2
4. *ЦДІАК України.* – *Справа фонду 1191, Канцелярія Тимчасового харківського генерал-губернатора.* – С. 6 – 10
5. *Ерошкин Н. П.* – *Очерки истории государственных учреждений дореволюционной России.* – М.: 1960. – С. 259-263.
6. *Канцелярії генерал-губернаторів і військових губернаторів. Управління Харківського тимчасового генерал-губернатора (1879-1882) // Історія установ Російської імперії.* – К.: ЦДІА УРСР, [1951]. – Т. II. – С. 217-219
7. *Левандовский А. А.* – *Исторический опыт создания вертикали власти: генерал-губернаторство в России.* – [<http://niiss.ru/levand.shtml>]

Список скорочень

вол.	—	волося
губ.	—	губернія
ін.	—	інший
м.	—	місто
м-ко	—	містечко
пов.	—	повіт
с.	—	село
хут.	—	хутір

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
1		Справа про урочисті заходи для військових формувань у різних містах Чернігівської губ. з нагоди порятунку імператора від замаху на його життя	23 травня – 23 грудня 1879 р.	14	
2		Відомості про надзвичайні пригоди у Полтавській губ. з квітня по грудень 1879 р.	13 травня 1879 р. – 13 березня 1880 р.	178	
3		Відомості про надзвичайні пригоди у Чернігівській губ. у період з квітня по грудень 1879 р.	5 червня 1879 р. – 28 лютого 1880 р.	101	
4		Статистичний звіт чернігівського губернатора за 1878 р.	18 червня – 9 вересня 1879 р.	54	
5		Справа про відновлення проведення межових робіт у Полтавській губ.	9 червня – 30 листопада 1879 р.	14	
6		Справа про висилку сина надвірного радника м. Полтава Димського В. до Архангельської губ. та висилки з м. Київ до Полтавської губ. під нагляд поліції Белоусова О., Бах С., Хохулі І. та ін.	2 червня 1879 р. – 19 березня 1884 р.	62	
7		Справа про дозвіл провести у м. Полтава під час сільськогосподарської виставки з'їзд землевласників Полтавської губернії	20 червня 1879 р. – 30 травня 1880 р.	16	
8		Справа про обвинувачення козака Лохвицького пов. Полтавської губ. Чекмезова М. у розповсюдженні шкідливих чуток	13 липня – 6 серпня 1879 р.	4	
9		Прохання колишніх студентів Глухівського вчительського інституту Куртякова М., Врачинського В., Ревіна В. та Бедро К. про дозвіл закінчити цей навчальний заклад	5 липня 1879 р.	4	
10		Справа про обвинувачення міщанина Роменського пов. Полтавської губ. Писаренка М. у поширенні шкідливих чуток	23 – 27 серпня 1879 р.	3	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
11		Справа про обвинувачення працівників залізничної станції “Полтава” Кирилова С. та Журавля Д. в організації масових безладів у м. Полтава 7 жовтня 1879 р.	12 жовтня 1879 р. – 25 червня 1880 р.	28	
12		Справа про заснування у Чернігівській губ. “Товариства для сприяння до попередження та ліквідації пожеж і завданих ними наслідків”	26 жовтня – 17 листопада 1879 р.	4	
13		Справа про безлади, що виникли у с. Солонівка Городнянського пов. Чернігівської губ. під час розмежування земель	15 вересня 1879 р. – 1 січня 1880 р.	10	
14		Справа про закриття у м. Чернігів готелю “Росія”, власником якого був міщанин Терещенко Т.	1 грудня 1879 р. – 28 вересня 1881 р.	23	
15		Справа про бажання певної частини сільського населення Полтавської губ. замінити подушний податок на земельний	20 жовтня 1879 р. – 29 серпня 1880 р.	32	
16		Справа про вжиття заходів проти епідемії дифтериту у Полтавській губ.	20 грудня 1879 р. – 25 травня 1880 р.	28	
17		Справа про вжиття заходів проти проживання на території Чернігівської губ. осіб без відповідних дозволів	3 травня – 10 вересня 1879 р.	11	
18		Справа про притягнення до адміністративної відповідальності селянина Мягкого Ф. і відпускнуго рядового Молотка Я. с. Гута-Студенецька Сосницького пов. Чернігівської губ. за непокору поліції та підбурюванні селян до несплати недоїмок	5 липня – 24 серпня 1879 р.	5	
19		Справа про обвинувачення міщанином м. Чернігів Авчінніковим міщанина цього ж міста Богданова у викраденні 100 тис. руб.	9 серпня 1879 р.	5	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
20		Справа про висилку міщанина м. Лубни Полтавської губ. Когана І. Ш. із с. Слободо-Петрівка до м. Пирятин цієї ж губ. за спекулятивні дії	28 серпня 1880 р. – 29 липня 1881 р.	14	
21		Справа про обвинувачення групи євреїв м. Стародуб Чернігівської губ. у вчиненні наруги над трупом Лівшиця М., фармацевта цього ж міста, під час його похорону	4 – 9 вересня 1880 р.	10	
22		Справа про висилку міщанина Климовицького пов. Могильовської губ. Котка Л. з родиною з Гадяцького пов. Полтавської губ. і притягнення його до кримінальної відповідальності за різні злочини	2 вересня 1880 р. – 23 березня 1888 р.	234	
23		Справа про клопотання Ніжинської міщанської управи про висилку з цього міста міщанина м. Чернігів Калтановського М. за антисоціальну поведінку	13 листопада – 30 грудня 1880 р.	13	
24		Справа про клопотання жителів м-ка Мена Сосницького пов. Чернігівської губ. про виселення місцевих жителів: козака Дубини К., селянина Прокопенка П. та міщанина Кузнецова Є. на попереднє місце проживання за антисоціальну поведінку	30 листопада – 9 грудня 1880 р.	4	
25		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності рядових 64-го піхотного резервного батальйону Корецького Ф., Констанчука І. та Козя І., підозрюваних у вбивстві у м. Кременчук Полтавської губ. доктора Полкова М. та його дружини Марії	5 грудня 1880 р. – 17 січня 1881 р.	9	
26		Справа про вирішення питання щодо будівництва лікарні для робочих майстерень залізничної станції “Полтава” за кошти, отримані з їхніх зарплат	24 березня – 29 вересня 1881 р.	9	
27		Справа про клопотання селян с. Лемешівка Пирятинського пов. Полтавської губ. про висилку міщанина Катеринославської губ. Золотницького С. та турецького підданого Гіллера Х. за їх	22 – 25 квітня 1881 р.	6	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
		антисоціальну поведінку			
28		Справа про виділення коштів на переселення жителів Старицьківської вол. Костянтиноградського пов. Полтавської губ. до Амурської губ.	10 травня 1880 р. – 22 червня 1881 р.	40	
29		Справа про притягнення жителя Кобеляцького пов. Полтавської губ. князя Баратова Є. до адміністративної відповідальності за розповсюдження чуток про побиття євреїв	16 травня – 7 липня 1881 р.	17	
30		Справа про притягнення селянина Роменського пов. Полтавської губ. Байдака Г. до адміністративної відповідальності за розповсюдження шкідливих чуток	19 травня – 14 липня 1881 р.	7	
31		Справа про обвинувачення селянина Білгородського пов. Курської губ. Кислинського І. у розповсюдженні чуток про побиття євреїв та висилці його з м. Кременчук Полтавської губ. на місце попереднього проживання	2 – 26 червня 1881 р.	12	
32		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності козаків Роменського пов. Полтавської губ. Прохоренка П., Комлика Є., Бихала Я. та ін. за напад і пограбування будинків євреїв у с. Бобрик Роменського пов.	8 червня 1881 р. – 12 лютого 1882 р.	21	
33		Справа про притягнення до адміністративної відповідальності козака Золотоніського пов. Полтавської губ. Вирвикишки А. за розповсюдження шкідливих чуток	10 червня – 11 серпня 1881 р.	6	
34		Справа про обвинувачення козака Хорольського пов. Полтавської губ. Черевка І. у розповсюдженні чуток про побиття євреїв	10 червня – 10 липня 1881 р.	10	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
35		Повідомлення прокурора Харківської судової палати до Канцелярії про обвинувачення козака Шкіля Г. та ін. осіб у нападі на шинок міщанина Бабічкова у с. Біловоди Роменського пов. Полтавської губ.	11 – 16 червня 1881 р.	3	
36		Справа про обвинувачення козака Реута О., міщан Карманова Р. і Ільченка П. у пограбуванні міщанина Шара Е. у м. Кременчук Полтавської губ.	18 – 24 червня 1881 р.	5	
37		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності селян с. Погарщина Гадяцького пов. Полтавської губ. Гришка Г., Шудька А., Любченка М. та ін. за пограбування будинків міщан цього ж села Файнгорна Я. та Аграновича Ш.	17 червня 1881 р. – 13 лютого 1882 р.	34	
38		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності козаків Бобрицької вол. Роменського пов. Полтавської губ. Лифаря А., Зінченка П., Левченка Є. та ін. за пограбування будинку Гольдфельда А. у с. Поповщина Роменського пов.	26 червня – 26 жовтня 1881 р.	34	
39		Справа про притягнення до адміністративної відповідальності селянина Кременчуцького пов. Полтавської губ. Бобошенка І. за розповсюдження шкідливих чуток	9 липня – 9 серпня 1881 р.	7	
40		Справа про обвинувачення міщанина м. Конотоп Чернігівської губ. Сахарова Й. у вбивстві Синельникова Є. під час масових безладів у м. Конотоп 29 квітня 1881 р.	1 серпня – 18 вересня 1881 р.	18	
41		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності учасників єврейського погрому в м. Конотоп Чернігівської губ., що мав місце 28 квітня 1881 р.	1 серпня 1881 р. – 17 серпня 1882 р.	66	
42		Справа про обвинувачення селян Конотопського пов. Чернігівської губ. Демченка Ф., Горбаня Й. та ін. у пограбуванні будинків євреїв у с. Корабутове Конотопського пов.	3 – 12 серпня 1881 р.	3	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
43		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності селян Конотопського пов. Чернігівської губ. Васильченка Я., Баска Г. та ін. за пограбування будинків євреїв у с. Красне-Колядине цього ж повіту	8 серпня – 12 листопада 1881 р.	37	
44		Справа про висилку міщан м. Золотоноша Полтавської губ. Родзинського І. і Богуславського С. із с. Білоусівка Золотоніського пов. на попереднє місце проживання за антисоціальну поведінку	9 серпня 1881 р. – 14 червня 1886 р.	23	
45		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності селян Остерського пов. Чернігівської губ. Власенка С., Шевченка А. та ін. за пограбування євреїв у с. Велика та Мала Олександрівка Остерського пов.	10 серпня – 3 листопада 1881 р.	19	
46		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які брали участь у пограбуванні єврейського населення у м. Ніжин Чернігівської губ. 21 липня 1881 р.	17 серпня 1881 р. – 20 липня 1882 р.	325	
47		Справа про створення Комісії для вивчення єврейського питання у Чернігівській губ.	3 вересня 1881 р. – 8 лютого 1882 р.	35	
48		Справа про вирішення питання про висилку підданого Пруссії Дрегнера І. із Глухівського пов. Чернігівської губ. за кордон	23 серпня – 1 грудня 1881 р.	6	
49		Справа про обвинувачення міщанина Мглинського пов. Чернігівської губ. Галактіонова А. у розповсюдженні шкідливих чуток та неповазі до розпоряджень місцевої влади	23 серпня – 11 вересня 1881 р.	13	
50		Справа про притягнення до адміністративної відповідальності козака Глухівського пов. Чернігівської губ. Іванченка П. за висловлювання підтримки єврейських погромів	28 серпня – 5 жовтня 1881 р.	8	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
51		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності козаків с. Дрімайлівка Ніжинського пов. Чернігівської губ. Сироти С., Курбалецького Ф., та ін. за пограбування єврейських будинків у цьому ж селі 23 липня 1881 р.	1 вересня – 15 грудня 1881 р.	20	
52		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності мешканців м. Борзна Чернігівської губ. Рибалки Ф., Ющика-Гниди Н., Скоробагатька Я. та ін. за пограбування єврейських будинків у цьому ж місті, що мало місце 6 серпня 1881 р.	3 вересня 1881 р. – 6 березня 1882 р.	58	
53		Справа про заборону продажу спиртних напоїв у різних закладах Чернігівської губ. на період призовної кампанії	10 вересня 1881 р. – 14 жовтня 1883 р.	26	
54		Справа про заборону продажу спиртних напоїв у різних закладах Полтавської губ. на період призовної кампанії	18 вересня 1881 р. – 4 листопада 1887 р.	27	
55		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності дворян Полтавської губ. Барабаша Г., Тихих С. і М. за участь у пограбуванні єврейських будинків у селах Семенівка і Леляки Переяславського пов. Полтавської губ.	15 вересня – 19 грудня 1881 р.	20	
56		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які брали участь у пограбуванні єврейського населення у м. Переяслав Полтавської губ. 30 червня і 1 липня 1881 р.	15 вересня 1881 р. – 23 вересня 1882 р.	50	
57		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності селян Переяславського пов. Полтавської губ. Здражевського К., Ткаченка Л., Доценка П. та ін. за пограбування єврейських будинків у с. Люберці цього ж повіту, що мало місце 5 липня 1881 р.	15 вересня – 18 грудня 1881 р.	18	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
58		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності мешканців м-ка Березань Переяславського пов. Полтавської губ. козака Глушака П., відставного рядового Ганжу М., селянина Колесника С. та ін. за пограбування єврейських будинків у цьому ж містечку	15 вересня 1881 р. – 9 березня 1882 р.	31	
59		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності жителів с. Скопці Переяславського пов. Полтавської губ. селян Бухала Л., Криворота П., Щура Є. та ін. у пограбуванні єврейських будинків у цьому ж селі	15 вересня – 18 грудня 1881 р.	19	
60		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності жителів с. Городище Переяславського пов. Полтавської губ. селян Жигиря М., Герасименка І. та ін. за пограбування єврейського будинку у цьому ж селі	15 вересня – 18 грудня 1881 р.	15	
61		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності жителів м-ка Ічня Борзнянського пов. Чернігівської губ. козаків Нагорного М., Орловського В. та ін. за пограбування єврейських будинків у цьому ж містечку	16 вересня 1881 р. – 29 травня 1882 р.	40	
62		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності учасників пограбування єврейських будинків у селах Андруші, Семенівка та ін. Переяславського пов. Полтавської губ.	25 вересня – 1 грудня 1881 р.	27	
63		Справа про обвинувачення селянина Подольського Г. і відставного солдата Перерви Г. Переяславського пов. Полтавської губ. за пограбування будинку та майна єврея Пружина М. на хут. Гребні цього ж повіту	28 вересня – 6 жовтня 1881 р.	7	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
64		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що брали участь у пограбуванні єврейських будинків у с. Оленівка Борзнянського пов. Чернігівської губ.	2 жовтня 1881 р. – 28 квітня 1882 р.	49	
65		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що брали участь у пограбуванні єврейських будинків у с. Іванівка Переяславського пов. Полтавської губ.	5 жовтня – 16 грудня 1881 р.	21	
66		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що брали участь у пограбуванні єврейських будинків у м. Бориспіль Переяславського пов. Полтавської губ. 12 липня 1881 р.	5 жовтня 1881 р. – 29 травня 1882 р.	62	
67		Справа про закриття шинків Кантора Г. і Костюківського Д. у с. Заріччя Пирятинського пов. Полтавської губ.	9 жовтня 1881 р. – 21 травня 1886 р.	9	
68		Справа про обвинувачення козаків Плюща О., Іващенко М. та міщанина Соколенка Є. у нападі на будинки євреїв Ямпольського Б. і Непомнящого Б. на хут. Радченкове Борзнянського пов. Чернігівської губ.	10 – 18 жовтня 1881 р.	3	
69		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що брали участь у пограбуванні майна міщанки Коганової Г. на хут. Хіми Ніжинського пов. Чернігівської губ.	19 жовтня 1881 р. – 9 березня 1882 р.	24	
70		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності осіб, що брали участь у пограбуванні єврейських будинків у м-ку Вороньків Переяславського пов. Полтавської губ.	23 жовтня 1881 р. – 9 березня 1882 р.	37	
71		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності жителів м. Лубни Полтавської губ. дворянина Яковенка Є., міщан Сухостаєвського К., Сушка-Зубка Д. та ін. за участь у пограбуванні єврейських будинків у цьому ж місті	3 листопада 1881 р. – 13 березня 1882 р.	29	

№ з/п і	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість арк.	Примітки
72		Справа про притягнення до кримінальної відповідальності селян сіл Мокрі Велички, Посудевська Рудня і Грабівка Чернігівської губ. за самочинне заволодіння землею поміщика Посудевського С.	23 жовтня 1881 р. – 10 жовтня 1886 р.	135	
73		Справа про заборону козелецьким міщанам, жителям с. Городище Сосницького пов. Чернігівської губ. Янкелевичам-Рабиновичам В. і А., проживати на території губернії за їх антисоціальну поведінку	2 листопада 1881 р. – 9 грудня 1883 р.	52	
74		Справа про поземельне облаштування селян Чутівського маєтку Полтавської губ., що належав княгині Кочубей О.	7 листопада – 3 грудня 1881 р.	5	
75		Справа про заборону торгівлі спиртними напоями і закритті дев'яти шинків поблизу Шостківського порохового заводу Чернігівської губ.	14 листопада 1881 р. – 14 січня 1882 р.	8	
76		Лист Канцелярії до чернігівського губернатора з проханням надіслати відомості про кількість громадського сільського капіталу у підвідомчій йому губернії	24 листопада 1881 р.	2	
77		Справа про виконання військової повинності єврейським населенням Чернігівської губ. у 1881 р.	25 листопада – 28 грудня 1881 р.	7	
78		Справа про повернення із заслання у Вятській губ. дворянина Кисіля Я. у свій маєток в Роменському пов. Полтавської губ.	20 жовтня 1881 р. – 12 березня 1882 р.	21	
79		Недіючий опис, складений у 1946 р.		12	